

Medya unsuru ve Gücü; Etkinliği Bağlamında, İnternet Karşı Devrimi...

İçeriği Yazan: [Erhan SALMAN](#) [1] Zaman: Paz, 15/01/2012 - 23:27

Türkiye’de **kitle haberleşmesi** başlı başına anlaşılmasa da bir yapı sunuyor. **Gazete** ve **televizyon** haberleşmesinde birkaç **medya karteli** son derece etkili durumda; fakat bu karteller güçlerini **habercilikten** ve **yayıncılıktan** değil; **bankacılıktan**, **enerji** sektörü, **finans** sektörü gibi yan işkolları ve uğraş alanlarından **“bol akçeli” işler kotararak** sağlamaktalar.

Türkiye’de **kökü** devlete dayanmayan *büyük sermaye* birikimi olmadığı için, *karteller* eninde sonunda devletle eklemlenmiş bir durum sergiliyorlar, dersek fazlaca büyük laf etmiş olmayız. Bağımsız basın kuruluşlarının olmadığından da bahsedemeyiz. Lâkin, onlar da devletle karteller gibi **organik bir ilişki** içine giremediklerinden ötürü, yeterince etkili bir tesir yaratamamaktadırlar.

*

Medya **kuruluşları** ve onların **iştirakleri** olan **gazete**, **dergi**, **basım-yayın materyalleri**, gerçekten de Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde geniş **halk kitlelerini** etkilemede inanılmaz bir **güce** sahiptir. Değindiği gibi kimi medya örgütlerinin devletle olan organik ilişkileri, **sermayenin kaynağı**, sermaye **rezervinin** büyütülmesi, **akçeli** işlerde medya gücünün, kamu tekeli ve gücü üzerinde baskı aracı olarak kullanılması, medya unsurlarının anlaşıl(a)mamasından ziyade, bence daha başka bir probleme işaret etmektedir. O da gazete ve televizyon kuruluşlarının sahip oldukları belli bir ilke ve prensiplerinin olup olmadığı... **Medya unsurları** ve **gücü**, Türkiye’deki kadar acaba başka hangi ülkede tartışılmaktadır? **Gazete** ve **televizyon** patronlarının ilgi alanlarının, sadece **medyayla** sınırlı kalmaması, ticaretin fazlaca gelir getiren enerji, finans, yatırım ortaklığı gibi alanlarında yoğun olarak faal olmaları, ellerinde bulundurdıkları basın gücünü, bu saydığımız sektörlerde baskı ve etkileme gücü olarak kullanmalarına neden olmakta.

*

Türkiye’de bu bahsettiğimiz absürd örneğe, **Ak Parti** hükümetiyle **Doğan Holding** iştirakleri olan **Doğan Yayıncılık kuruluşlarının** arasında yaşanan şu son bir iki yıl içindeki gelişmeler örnek olarak verilebilir. Ak Parti iktidarının, **DOĞAN HOLDİNG YAYINCILIK** iştiraklerini dünyada eşi benzeri olmayan türden **vergi cezasıyla** cezalandırması, tabii bu benim görüşüm ve tespitim değil, kamuoyunda bu konuda ahkâm kesenlerin dillendirdikleri, medya unsurlarıyla siyasi iktidarların ilişkilerinin ne kadar da **ilkesizlikten** ve **hesapverilebilirlikten** uzak olduğunun küçük bir numunesidir. Medya patronlarının, akçeli işlerinden ötürü, hükümetleri düşürüp, iktidarları zor durumlarda bıraktıkları, artık bir şaibe değil; köşeyazarlarınca açıkça yazılan ve konuşulan bir vakîadır. **Gazetecilik anlayışının ve haberleşme konseptinin internet teknolojisinde** yaşanan gelişmeler neticesinde dönüşümlere uğraması, yazılı ve görsel gazetecilik ve habercilik anlayışının değişmesine sebep oldu. İnternet mecrasının daha **özgür**, **interaktif**, her an **güncellenme** olanağının olması, **inovasyon tekniklerinin internet teknolojilerine** yatırım yapanlar tarafından daha fazla kullanılması, habercilik konseptinin algılanmasını köklü bir biçimde değiştirdi. Klasik gazetecilik ve televizyon yayıncılığı ve haberciliği, internet denen devasa bilgi ve haber mecrası karşısında büyük bir tehtit altında. Hatta, yakın gelecekte, yazılı gazeteciliğin varlığının internet gazeteciliği karşısında tehlikeye gireceği, yıllardır seslendirilen bir olgu. Türkiye’de yerleşik ve kökleri

çok eskilere dayanan gazetecilik ve habercilik anlayışının bu muğlak yapısı, devletle olan siyasal ve ekonomik eklemlenmiş düzlemsel görünümü, üzerinde sorular sorulması ve bunun olumsuzluklarının neler olduğu, tartışılması gereken bir öncelik değil midir? Anayasal düzenlemelerle bile güvenceye alınmış **haberleşme hürriyeti, demokrasinin, insan haklarının, hukukun** üstün olduğu bir **devlet** ve **toplum** düzeninin teşkili bağlamlarında; medya **patronları** ve **bürokrat-siyasetçi** ilişkisinden arındırılarak yeniden ele alınmalıdır.

*

Genel kabulde **işlevleri**, *halkı bilgilendirme* ve *aydınlatma* olan gazete ve televizyon unsurlarını, **birtakım kitlenin baskı gücü olmaktan**, kendilerini toplumdan ayırmış zanneden **zümrenin çıkarlarına** ve **taleplerine** hizmet eder anlayıştan, daha **çağdaş** ve **evrensel** değerler ve haberler üreten çizgiye getirmek, hem ülke yararına hem de imtiyaz sahiplerinin yararına olacaktır. **Yirmibirinci yüzyıl dünya düzeninde** artık, **insanlar**, haberlere, eskisinden daha çabuk erişebilmekteler. Ve bilgilendirme ve haberlenme konularında daha şeffaf ve saydam mecralara sahipler ki, hiç kuşkusuz bunun başında da **internetten** yayın yapan **haber** ve **sivil toplum kuruluşlarının** oluşturdukları **portallar** gelmektedir. Ve internet teknolojisi o hâle geldi ki, siz istediğiniz kadar bir yerde; bir bölgede; bir ülkede, belli mahfillerde karartmalar, gizemler, negatif halkla ilişkiler uygulayın, insanların **“olan-bitene”**, gerçeğe ulaşmasına engel olamıyorsunuz. İşte, bu yüzden bence, ülke içinde yer alan medya kuruluşlarının internet mecrasından etkin faydalanmanın yollarına kafa yormaları gerekmektedir.

*

“ . . .Hâlbuki internet, iletişim ve bilişim teknolojilerindeki değişimler ve gündelik hayatımızdaki etkileri nedeniyle bambaşka bir dünya. Bu yeni dünya iş yapma tarzımızı ve örgütlenme modelini de değiştiriyor. Zamandan ve mekândan bağımsız üretim yapabilmek, iş modellerini, örgütlenme ve yönetim modellerini değiştiriyor. Bu değişimler de düşünce sistematiğimizi etkiliyor.Örneğin bildiğimiz medyada haber, olay olduktan sonra bizi olan konusunda haberdar eden, bilgilendiren veri setiydi. Ama günümüz hızlı gündelik hayat ritmi içinde, haberi “olan” olmakta devam ettiği zaman içinde öğrenebiliyoruz. Bu bilgi tepki, refleks, yorum derken giderek olmakta olana müdahale olanağı bulduğumuz, giderek olanı etkileyebildiğimiz bir “olmakta olan şeye” dönüşüyor.”^[1] [2]

*

Evet, **zamandan** ve **mekândan** bağımsızca yapılan yayın imkânı, bunun **küresel** yaşam **havzasına** ulaştırılması, insanların olana, olandan sonra değil; olurken bile **müdahil** olmaları avantajını doğurmuştur. Siyasetçi-işadamlı/medya patronu/bürokrat arasında çevrilen **akçeli** ve **gizli işler**, artık bir süre sonra, bir anda, televizyon ve gazetelerde olmasa bile, **internet** denen kontrolü zor **mecrada** sökün ediveriyor... **Yenidünya düzeni** de yeni **ekonomik düzen** de yeni **küresel politik ilişkiler** de **uluslararası güç, denge savaşimleri** da internetten etkilenmekte...

İnternet ve **bilgisayar**, **insanlığa** bambaşka **dünyalar** sunmakta. İnternetteki **hız** ve **veri** akışının **yoğunluğu**, ticaretten, haberleşmeye, eğlenceye, e-devlet denen yeni **kamu konseptine** kadar birçok devrimsel eylemlere ve oluşumlara vesile olabilmektedir. İnternet teknolojisiyle desteklenen habercilik ve yayıncılık anlayışının, her şeyden önce, klasik baskılı yayıncılığın **ezberine** ve **taklitçiliğine** düşmemesi için, birtakım **prensiplere** ihtiyacı var. Her şeyden önce, **internet okur-yazarlığının** artırılması, internet denen mecranın da belli başlı bir uğraş alanı olduğu önkabuluyla; burada istihdam edilecek **personelin nitelikli** ve daha fazla **dünyayla entegre** olabilecek bir yapıya sahip olmasının altyapısının hazırlanması, gerekmektedir.

*

Daha doğrusu, internet yayıncılığının kendi **paradigmasını**, kendi **dünyasına** kabul ettirmesi gerekir. Her ne kadar günümüz imkân ve teknolojilerinde, haberin güncelliğinin ve doyuruculuğunun sağlanması kolaylaşsa da, internet mecrasının birtakım avantajları koruduğu ve klasik yayıncılıktan ayrıldığı söylenebilir.

*

“ . . .O zaman rekabet yalnızca hızla dair olamaz. Nitelikte, içerikte rekabet edilmesi gerekir. Eğer yalnızca yazılı medya haberlerini ekranda okutduğunuz bir site olacaksanız başka, içerik üreten bir platform olacaksanız başka insan ve bilgi kaynağına ihtiyacınız var. Farkınız haberin içeriği kadar haberi hazırlayan, yorumlayan yeni tür gazetecilerinizle ve yorumcularınızla olabilir. Bu ise eskiden olmadığına uzmanlaşmış, eğitilmiş yeni insan ve medya çalışanı demek. Her bir sitede bulunan habere sizin katkınızın farklı olması gerekir. Bu da multidisipliner düşünebilen, uzmanlaşmış insanlar demektir. Ki siz hem hızlı, hem doğru ve güvenilir, hem de doğru bilgi ve referanslar içeren haberler üretebilirsiniz.”[2] [3]

*

Yukarıda, Sn. **Ağırdır**’ın yaptığı tespitler, bize konuştuğumuz olay ve olgu **dizgesinden** bir başka düzleme geçişe olanak vermektedir. Yapılan işlerin **niteliği** ve yapanların **kalifikasyonları**...

*

Bir Türkiye gerçeği, **işsizlik**...

*

İnternet mecrasında habercilik yapacakların en öncelikli kararları, **vasıflı eleman** nasıl tedarik edilecek olacaktır. İnternet teknolojisinin daha **yoğun teknoloji** ve **teknik birikim** ve **yetkinlik** isteyen alan olması, burada varlık göstermek isteyenlerin daha *vasıflı insan* olma gerçeğini dayatacaktır. Fakat bu dayatma, küresel değer ve gerçeklerin bir sonucu, küresel dünyayla olan eklemlenmenin gereği olan dayatma olacaktır. Yoksa, **siyasetçi-işadami-bürokrat** denen *hırs* ve *ihritas* üçgeninin dayatmasından söz edecek olursak, demek ki, Türkiye’de yaşanan her şeyin **zahirde** olduğu, yaşananların da **“zahirden”** öteye geçemediği yargısını bizlere sunacaktır.

*

Bu aralar, bu sözü çok sevdim ve tuttum... **“Başka bir dünya mümkündür . . .”** hürriyet gazetesi yazarı Sn. *Özdemir İnce*, yazılarında şu aralar, başka bir dünya mümkündür diyor, “ama”larıyla birlikte...

Daha başka bir dünya mümkündür, elbet, ama, . . .

(.) ??!

Erhan SALMAN

iletisim@politikadergisi.com [4]

[1] [5] Bekir Ağırdır/t24.com.tr/31.05.2010

[2] [6] agm

Yorumlar

- [Güncel](#) [7]
- [Toplumsal](#) [8]

Kaynak URL (25/04/2024 - 14:20 tarihinde yazdırıldı):

<http://politikadergisi.com/okur-makale/medya-unsuru-ve-gucu-etkinligi-baglaminda-internet-karsi-devrimi>

Bağlantılar:

- [1] <http://politikadergisi.com/pd-uye/erhan-salman>
[2] http://politikadergisi.com/#_ftn1
[3] http://politikadergisi.com/#_ftn2
[4] <mailto:iletisim@politikadergisi.com>
[5] http://politikadergisi.com/#_ftnref1
[6] http://politikadergisi.com/#_ftnref2
[7] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/guncel>
[8] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/toplumsal>